Κυριακή Γ’ Λουκά: Ομιλία στο ευαγγέλιο που έχει θέμα το παιδί της χήρας που αναστήθηκε από τον Κύριο, όπου γίνεται λόγος και για το ότι πρέπει να είμαστε συγχωρητικοί και στοργικοί μεταξύ μας (Αγ. Γρηγόριος Παλαμάς)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 4 Οκτωβρίου, 2012

Ο μέγας Παύλος, δείχνοντας το θείο και κοινωφελές τής **πίστεως** και διακηρύσσοντας τα έργα αυτής και τα κατορθώματα και τους καρπούς και τη δύναμη, αρχίζει από τους αιώνες από τους οποίους δεν υπάρχει τίποτε αρχαιότερο, λέγοντας, «με την πίστη κατανοούμε ότι οι αιώνες καταρτίσθηκαν με τον λόγο τού Θεού, ώστε τα βλεπόμενα να μη έχουν γίνει από αυτά που είναι ορατά», και τελειώνει με την μελλοντική παγκόσμια ανάσταση και την τελείωση των αγίων που θα συμβεί κατ’ αυτήν, από την οποία τίποτε δεν υπάρχει τελειότερο. Συντάσσοντας όμως τον κατάλογο εκείνων που θαυμάσθηκαν για την πίστη και επιβεβαιώνουν αυτήν με τον εαυτό τους, λέγει και τούτο, ότι «με την πίστη έλαβαν γυναίκες με την ανάσταση τους νεκρούς των». Και αυτές είναι η Σαραφθία και η Σουναμίτιδα, από τις οποίες η μία έλαβε τον υιό της που είχε πεθάνει πάλι ζωντανό από τον προφήτη Ηλία, ενώ η Σουναμίτιδα έλαβε τον δικό της από τον Ελισσαίο.

Η καθεμιά τους επέδειξε με τα έργα μεγάλη πίστη. Η Σαραφθία προλαβαίνοντας σύμφωνα με την πίστη της την αναγγελμένη από τον προφήτη αύξηση των τροφίμων και τρέφοντας αυτόν πριν από τα παιδιά της από το αλεύρι μιας χούφτας και το λίγο λάδι, τα μόνα που είχε να φάγει, και έπειτα περιμένοντας να πεθάνει με τα παιδιά της. Αλλά κι όταν μετά τον ερχομό τού Ηλία αρρώστησε και πέθανε ο υιός της (γιατί λέγει, «η αρρώστια του ήταν πολύ βαρειά, σε βαθμό ώστε να μη απομείνει σ’ αυτόν πνεύμα ζωής»), αυτή δεν έδιωξε τον προφήτη, δεν τον κατηγόρησε, δεν απομακρύνθηκε από τη θεοσέβεια που διδάχθηκε από αυτόν, αλλά κατηγόρησε τον εαυτό της και θεώρησε ότι αιτία τού πάθους είναι οι αμαρτίες της, αποκαλώντας σ’ αυτή τη συμφορά τον Ηλία άνθρωπο του Θεού, και κατηγορώντας μάλλον τον εαυτό της και λέγοντάς του μάλλον προτρεπτικά, παρά σκωπτικά, «τί σχέση υπάρχει ανάμεσα σε μένα και σε σένα, άνθρωπε του Θεού; ήρθες σε μένα να μου υπενθυμίσεις τις αμαρτίες μου και να θανατώσεις τον υιό μου;». Συ είσαι φως, λέγει, κατά μέθεξη, ως διάκονος του φωτός τής δικαιοσύνης, και ερχόμενος εδώ κατέστησες φανερά τα αφανή αμαρτήματά μου, και αυτά μου θανάτωσαν τον υιό μου. **Βλέπετε πίστη αλλόφυλης γυναίκας**; **βλέπετε ταπείνωση**; Γι’ αυτό εύλογα έλαβε την εκλογή

από τον Θεό και καταξιώθηκε να γίνει πρότυπο της κλήσεως και πίστεως των εθνών, και έπειτα δέχθηκε και το παιδί της ζωντανό.

Η Σουναμίτιδα πάλι έδειξε την **πίστη** της και με όσα είπε προς τον άνδρα της για τον Ελισσαίο, και με όσα ετοίμασε για τη φιλοξενία τού προφήτη, και με την αξιοπρέπεια που επέδειξε όταν πέθανε το παιδί της. Γιατί, κρύβοντας αθόρυβα τη συμφορά, έτρεξε προς τον προφήτη και τον οδήγησε στην οικία της, λέγοντας προς αυτόν, «ορκίζομαι στον ζωντανό Κύριο και στη δική σου ζωή, ότι δεν θα σε εγκαταλείψω», και με αυτή την πίστη δέχθηκε τον υιό της αναστημένο από τον προφήτη, ώστε το εξαίρετο αυτό θαύμα να μη είναι εκείνων των προφητών, αλλά μάλλον **της πίστεως** των μητέρων που δέχθηκαν τους αναστάντες.

Αλλά μολονότι οι προφήτες είχαν συνεργό την πίστη και την προς τον Θεό ευαρέστηση των μητέρων, ο Ηλίας και τα άλλα έκαμε, και προς τον Θεό φώναξε με ολοφυρμό λέγοντας, «αλλοίμονο, Κύριε, ο μάρτυρας της χήρας με την οποία κατοικώ εγώ, εσύ θανάτωσες σκληρά τον υιό της; Και επικαλέσθηκε τον Κύριο και είπε· Κύριε Θεέ μου, ας επιστρέψει η ψυχή αυτού του παιδιού σ’ αυτό. Και έτσι έγινε». Ο Ελισσαίος πάλι όχι μόνο προσκολλήθηκε στο παιδί, ερχόμενος και φεύγοντας μέχρι και επτά φορές, αλλά και προσευχήθηκε προς τον Κύριο σύμφωνα μ’ αυτό που έχει γραφεί, και έτσι αναζωογόνησε τον υιό τής Σουναμίτιδας.

Ο Κύριός μας όμως Ιησούς Χριστός, **σύμφωνα με την περικοπή τού Ευαγγελίου που διαβάζεται σήμερα**, **σπλαγχνίσθηκε** τη χήρα, της οποίας ο υιός μεταφερόταν νεκρός, και χωρίς να αργοπορήσει ούτε να διαπραγματευθεί ούτε να προσευχηθεί, αλλά με **πρόσταγμα** μόνο, δίνοντας στη μητέρα που πενθούσε τον μονογενή της ζωντανό από νεκρό, έδειξε ότι αυτός μόνο είναι **κύριος της ζωής** και **του θανάτου**· γιατί λέγει ο ευαγγελιστής, «την επόμενη ημέρα πήγαινε ο Ιησούς στην πόλη που ονομαζόταν Ναΐν». Ο Κύριος έρχεται για το μεγάλο αυτό θαύμα της αναστάσεως **αυτόκλητος**, για να δείξει όχι μόνο την **ζωοποιό δύναμη**, αλλά και ότι έχει ασύγκριτη την **αγαθότητα** και την **ευσπλαγχνία**. Γιατί τον Ηλία βέβαια φάνηκε κατά κάποιο τρόπο να τον εμπαίζει η Σαραφθία παρακινώντας τον προς την αναβίωση του παιδιού, τον Ελισσαίο πάλι η Σουναμίτιδα, αφού του έκανε την παρατήρηση πρώτα, ότι δεν προείδε το πάθος, έπειτα και τον κατανάγκασε λέγοντας, «ορκίζομαι στον ζωντανό Κύριο και στη δική σου ζωή, ότι δεν θα σε εγκαταλείψω», ο Κύριος όμως το προγνωρίζει μόνος του και, **χωρίς να του επικαλεσθεί κανένας**, πορεύεται προς την πόλη, από την οποία γινόταν η εκφορά τού πεθαμένου παιδιού.

«Την επόμενη ημέρα πήγαινε», λέγει. Και αυτό το υποσήμανε με πάνσοφο τρόπο ο ευαγγελιστής. Γιατί **η ανάσταση του παιδιού τής χήρας υποτυπώνει την ανακαίνιση του νου μας.** Γιατί και η ψυχή μας εξ αιτίας τής αμαρτίας ήταν χήρα του ουράνιου νυμφίου, που είχε σαν κάποιο μονογενή υιό τον νου της, ο οποίος είχε πεθάνει από το κεντρί τής αμαρτίας, χάνοντας την αληθινή ζωή, και μεταφερόταν

και αυτός από τα πάθη, έχοντας βρεθεί κάπου μακριά από τον Θεό, σε βυθούς τού άδη και της απώλειας. Αλλά, αφού **ο Κύριος βάδισε προς εμάς και ήρθε κοντά μας με την με σάρκα παρουσία του, τον ανακαίνισε και τον ανέστησε** . Αυτή η παρουσία όμως δεν έγινε σε μας από την αρχή, αλλ' ύστερα, **κατά τους τελευταίους αιώνες**. Γι' αυτό ο ευαγγελιστής δεν παρέλειψε ούτε αυτό, λέγοντας, «την επόμενη πήγαινε» ο Ιησούς για ν' αναστήσει τον πεθαμένο υιό τής χήρας και να μεταβάλει το πένθος αυτής σε ευφροσύνη. **Προσέχετε, παρακαλώ, αδελφοί, το νόημα των λεγομένων γιατί και από σας ο καθένας, αν αισθανθεί τον μέσα του πεθαμένο και θρηνήσει τις αμαρτίες του, πενθώντας και μελαγχολώντας γι' αυτές με μετάνοια, θα πορευθεί και προς αυτόν ο Παράκλητος παρέχοντας την αιώνια παρηγοριά**. Γιατί λέγει, «μακάριοι είναι αυτοί που πενθούν, γιατί αυτοί θα παρηγορηθούν».

Αλλά, «πορευόταν» λέγει, «ο Ιησούς και μαζί μ' αυτόν πορεύονταν αρκετοί μαθητές του και πλήθος πολύ». Ο Ηλίας δηλαδή **απομονώνεται** όταν πρόκειται ν' αναστήσει τον υιό τής Σαραφθίας, και ο Ελισσαίος, αφού ανέβηκε στο υπερώο, όπου βρισκόταν ο πεθαμένος, «έκλεισε τη θύρα», όπως λέγει η ιστορία, «μπροστά στους δύο αυτούς», δηλαδή τη Σουναμίτιδα και τον μαθητή του Γιεζί. Επειδή δηλαδή **χρειαζόταν εκτενέστατη προσευχή προς τον Θεό**, και **οι άνθρωποι από τη φύση τους, όταν απομονωθούν, απασχολούν το νου τελειότερα και τον ανυψώνουν προς τον Θεό**, αντίθετα ο Κύριος, έχοντας αληθινά την εξουσία ζωής και θανάτου, **δεν χρειάζεται καθόλου προσευχή για να ζωοποιήσει το παιδί** , όχι μόνο τους μαθητές του είχε μαζί του, αλλά και πολύ πλήθος, που άλλο έφερε αυτός και άλλο βρήκε γύρω από τον μεταφερόμενο. Και ενώ όλοι έβλεπαν και άκουαν, με μόνο το **πρόσταγμά** του ζωοποίησε τον νεκρό, κάμνοντας αυτό από **φιλανθρωπία** δημόσια, **για να προσελκύσει όλους στην προς αυτόν σωτήρια πίστη** . Γιατί λέγει, «καθώς πλησίασε στην πύλη τής πόλεως, μεταφερόταν πεθαμένος»΄ δηλαδή **προγνωρίζοντας** και της μεταφοράς την ώρα έφθασε στην κατάλληλη ώρα. «Μεταφερόταν λοιπόν πεθαμένος ο μονογενής υιός τής μητέρας του΄ και αυτή ήταν χήρα».

Τα ίδια πράγματα στην πενθούσα και τη λύπη αύξησαν πολλαπλάσια, και τη λύση πρόσφεραν εξαίσια. Γιατί βλέποντας ο Κύριος μια μητέρα, και μάλιστα χήρα μητέρα, που στήριζε τις ελπίδες της σε ένα παιδί, να το χάνει με πρόωρο θάνατο, ν' ακολουθεί τη σορό τού παιδιού και να θρηνεί ελεεινά, «**ευσπλαγχνίσθηκε**», λέγει (πώς δηλαδή δεν θα το έκαμε «ο πατέρας των ορφανών και κριτής των χηρών»;), «και είπε προς αυτήν» παρηγορώντας την και προβλέποντας το μέλλον, «μη κλαις». Εκείνος βέβαια γνώριζε τι επρόκειτο να κάνει, ενώ η γυναίκα ούτε αυτόν γνώριζε, και πολύ περισσότερο ούτε το μέλλον, γι' αυτό **ούτε και πίστη είχε, ούτε ζητούσε κάτι από αυτόν ούτε αυτός απαιτούσε πίστη από αυτήν, αλλά μπορώντας τα πάντα και μη έχοντας ανάγκη ούτε από τη συνέργεια αυτών που πιστεύουν**, «πλησιάζοντας άγγισε τη σορό», **για να δείξει ότι και το σώμα του**

ως ομόθεο έχει ζωοποιό δύναμη΄ «και είπε, νεανίσκε, σου λέγω, σήκω΄ και ανακάθισε ο νεκρός». Άκουσε δηλαδή το κουφό χώμα **εκείνον που καλεί στην ύπαρξη αυτά που δεν υπάρχουν, άκουσε αυτόν που εξουσιάζει τα πάντα με το λόγο τής δύναμής του**, **άκουσε όχι άνθρωπο θεοφόρο, αλλά Θεό που έγινε άνθρωπος**, και όχι μόνο «ανακάθισε ο νεκρός», αλλά «και άρχισε να ομιλεί». Και στην περίπτωση βέβαια του υιού τής Σαραφθίας χήρας, όταν επέστρεψε η ψυχή του σ' αυτόν, αμέσως, σύμφωνα με την ιστορία, φώναξε προς το παιδί (τον υπηρέτη του). Και αυτό είναι **απόδειξη του ότι η ανάσταση δεν ήταν φαινομενική**.

Ο Ηλίας λοιπόν ανέστησε ένα νεκρό με προσευχή, και ο Ελισσαίος ανέστησε έναν ενώ ζούσε και άλλον όντας νεκρός, επιβεβαιώνοντας και δείχνοντας από πριν τη θεανδρική **ζωοποιό ενέργεια τού Χριστού**, ενώ ο Κύριος **ανέστησε τρεις νεκρούς με πρόσταγμα** πριν από τον σταυρό, το παιδί αυτό της χήρας, τη θυγατέρα τού αρχισυνάγωγου, και τον τετραήμερο Λάζαρο, ενώ**κατά τη σταύρωσή του ανέστησε πολλούς**, οι οποίοι και «εμφανίσθηκαν σε πολλούς». Εκτός από αυτά μετά τον για χάρη μας σταυρικό θάνατό του **ανέστησε τον εαυτό του**, ή καλύτερα τον **εξανέστησε** τριήμερο, **γενόμενος μόνος αυτός αρχηγός τής αιώνιας ζωής**. **Γιατί όλοι οι άλλοι, αν και αναστήθηκαν, οπωσδήποτε απέκτησαν τη δική μας θνητή ζωή, όταν όμως αναστήθηκε ο Χριστός από τους νεκρούς «δεν τον κυριεύει πλέον ο θάνατος»** . Γι' αυτό και μόνος ο Κύριος «έγινε απαρχή εκείνων που έχουν κοιμηθεί», δηλαδή των πιστών και εκείνων που μετατέθηκαν από τα εδώ με την ελπίδα ανάστασης και αιώνιας ζωής. Έγινε λοιπόν απαρχή αυτών που έχουν κοιμηθεί και «πρωτότοκος από τους νεκρούς» και μας επιβεβαίωσε και μας επαγγέλθηκε όχι μόνο αυτή τη θνητή και πρόσκαιρη ζωή μας που καθοδηγείται από ζωικό πνεύμα, αλλ' εκείνην που εμπεριέχεται στις ελπίδες μας, την ένθεο και **αθάνατη και αιώνια**΄ γιατί αυτή είναι δώρο αυτού πραγματικά θεοπρεπέστατο. Καθώς λοιπόν δεν παρέχει εδώ αυτήν την αιώνια ζωή στους αναστημένους από αυτόν, αλλά την διακοπτόμενη από τον θάνατο, δεν την παρέχει σ' αυτούς με τη μορφή χάριτος, αλλά το κάνει αυτό για άλλους,**οδηγώντας αυτούς στην πίστη, που είναι πρόξενος της αιώνιας ζωής**. Και εδώ λοιπόν, όπως ιστορεί με σαφήνεια ο ευαγγελιστής, **δεν ανέστησε το παιδί για τον εαυτό του, αλλά για τη μητέρα «από ευσπλαγχνία γι' αυτήν»**΄ γι' αυτό και, αφού το ανέστησε, το έδωσε στη μητέρα του.

Αλλά βλέπετε πώς ο Κύριος από ευσπλαγχνία προς τη χήρα που πενθούσε τον υιό της **δεν χρησιμοποίησε μόνο παρηγορητικούς προς αυτήν λόγους**, αλλά και την παρηγόρησε με **έργα**; **Έτσι να κάνομε και εμείς με όλη τη δύναμή μας και να μη είμαστε μόνο με λόγια συμπονετικοί προς αυτούς που κακοπαθούν, αλλά ζωή;** Αν και βέβαια και αυτό είναι χρέος μας, αν και όχι ίσως του ενός μας προς τον άλλο, άλλα **προς εκείνον που παρέδωσε τον εαυτό του σε θάνατο για χάρη μας**, όχι μόνο ως λύτρο, αλλά και προς **παράδειγμα και έμπρακτη διδασκαλία**, ασύγκριτα υψηλότερη από κάθε έργο και λόγο και νου. Γιατί λέγει,

«γι’ αυτό πέθανε ο Χριστός για χάρη μας, **αφήνοντας σε μας παράδειγμα**, για να ακολουθήσομε τα ίχνη του και να είμαστε έτοιμοι, αν χρειασθεί,**να θυσιάσομε και τη ζωή μας» προς εκπλήρωση των εντολών του** ΄ γιατί έτσι θα γίνομε μέτοχοι και της ζωής και βασιλείας αυτού που **διαρκεί αιώνια**, ζώντας μαζί μ’ αυτόν αιώνια και δοξαζόμενοι μαζί του. Βλέπετε αυτόν τον Μυροβλύτη (Αγ. Δημήτριο). Έχυσε το αίμα τού σώματός του με τη θέλησή του υπέρ του Χριστού, και γι’ αυτό κατέστησε αυτό αδιάκοπη και ανεξάντλητη πηγή πολυειδών θαυμάτων, αγιασμού ψυχής και σώματος, ευωδέστατου και ιερώτατου μύρου, μολονότι η ψυχή του Μεγαλομάρτυρα έχει τώρα δίκαια λάβει την αιώνια και αναλλοίωτη δόξα στους ουρανούς μαζί με τους αγγέλους, ενώ το σώμα δεν έχει ακόμη δοξασθεί μαζί με εκείνη, αλλ’ είναι κατά κάποιο τρόπο **τα παρόντα υπόδειγμα και τύπος και σύμβολο προς την θειότατη και ουράνια δόξα που πρόκειται ν’ αποκαλυφθεί γύρω από αυτό στο μέλλον** ΄ και αν το υπόδειγμα και ο τύπος είναι τέτοιος, τί θα είναι εκείνο το μελλοντικό τέλος; οπωσδήποτε και ανέκφραστο και ακατανόητο.

Εύχομαι και εμείς με τις πρεσβείες τού μεταξύ των μαρτύρων Μυροβλύτη, όπως μεταλαμβάνομε εδώ το θείο μύρο που εκχύνεται από αυτόν, έτσι και τότε να γίνομε θεατές και μέτοχοι της θείας εκείνης δόξας με τη χάρη και φιλανθρωπία του δοξαζόμενου μέσω των μαρτύρων του Ιησού Χριστού τού Θεού των πάντων, στον οποίο πρέπει κάθε δόξα στους απέραντους αιώνες. Γένοιτο.

(Πηγή: Γρηγορίου Παλαμά Έργα, ΕΠΕ, Πατερικαί Εκδόσεις «Γρηγόριος ο Παλαμάς»)